

Dialog

Neverjetna natančnost v pisarni okulistične ambulante

»Imaš nova očala?«
 »Nova.«
 »Prima. Kdaj si jih dobil?«
 »Včeraj.«
 »Vidiš, tudi jaz se odpravljam k okulistu, pa se ne odpravim. Kako dolgo si čakal na pregled.«
 »Kako dolgo...«
 »Ja. Si dolgo čakal?«
 »Dolgo? Kakor se vzame.«
 »Kako?«
 »No ja, takrat ko sem se naročil za pregled je bila hči v pričakovanju prvorojenca. To se pravi, takrat še nismo vedeli kaj bo. Jaz sem trdil da bo fant, vsi ostali so govorili, da bo otrok nežnega spola.«
 »Ja, ampak, kakšno zvezo ima to z očali?«
 »Ima. Takrat, kot že rečeno, ko sem se naročil za pregled sem bil poln nestrpnosti, kaj bo, bo fant ali punčka; in čas je stekel, kot da bi ga izstrelil. Po treh mesecih se je rodil otrok in izkazalo se je, da sem imel prav. Bil je fant. Lahko si misliš, da sem bil ponosen nanj, pa še stavo sem dobil, da sem na očala kar pozabil.«
 »Že res kar praviš, a zavoljo očal... Kot da bi se norčeval...«
 »Norčeval? Daj, daj! Res je tako. Zdaj je vnuk star devet mesecev. Se malo in bo shodil. Ze štirje zobje so mu pokukali iz dlesni. Sploh je tak fant, rečem ti...«
 »To se pravi, da si se naročil za pregled... čakaj...«
 »Nikar ne računaj. Naročil sem se tri mesece pred vnukovim rojstvom. Trije meseci nestrpnega čakanja in čas je minil kot blisk. Zdaj ima fantiček devet mesecev. Veš kaj je to, devet mesecev opazuješ, kako ti raste prvi vnuk.«
 »To se pravi tri in devet mesecev. Eno leto. Grozno!«
 »Grozno? Zakaj? Če pri tem pomisliš na ekspeditivnost in natančnost naših uradnic, še malo ne rečeš grozno. Kar pomisli! Pred enim letom je administratorica v okulistični ambulanti natanko vedela, da bom sprejet k zdravniku 10. oktobra ob 14. uri. In misliš, da se je kaj zmotila. Celo dve minuti prej sem prišel na vrsto, kot je rekla pred letom dni.«
 »Zdaj ne vem ali se norčuješ iz ambulante ali iz mene?«
 »Iz nikogar se ne norčujem. Resno govorim.«
 »Potem si pa nor.«
 Prijatelja nista našla skupnega jezika. Tisti, ki ima očala je začuden gledal za tistim, ki jih nima. Jezno je vihral po cesti in še pozdravil ni. Tisti z očali je zmajal z glavo in si tiho rekel: »Kdor čaka, pričaka.«
 Marta Grom

FOTOVEST

Tivoli ni cesta

Ni ga človeka, ki ne bi pritrtil, da je kolesarjenje zdrava rekreacija. Ob novem prometnem režimu se je po ljubljanskih ulicah pojavilo vse več kolesarjev. Če se zavzemamo za kolesarjenje, pa seveda ne mislimo, da se je treba najprej pognati na dirko po Tivoliju, kot so se odločili fantini na sliki.

(Foto: Milan Turel)

TEŽAK GOSPODARSKI POLOŽAJ ŽTP LJUBLJANA

Milijarda izguba na železnici

Med tistimi delovnimi organizacijami v Centru, ki so se letos znašle v izjemno težavnih gospodarskih razmerah, je brez dvoma na prvem mestu železniško transportno podjetje Ljubljana. Ker dosedanje delne rešitve niso zadostovale, je v letošnjem letu izguba dohodka že preseгла 700 milijonov dinarjev, skupno z lanskim, še nepokrito izguba, pa je izguba ŽTP Ljubljana v letošnjih prvih šestih mesecih preseгла milijardo dinarjev! Tako je moč pričakovati da bo samo izguba, ustvarjena v letošnjem poslovnem letu, preseгла 1,2 milijarde dinarjev.

Posledice tolikšne izgube pri ŽTP Ljubljana še lahko občutijo; že sedaj je docela blokirana uporaba amortizacije iz lanskega in letošnjega leta za program investicij. Podjetje zato težko sledi povečanju obsega prometa v letošnjem letu; vsak dan bi namreč železnica prepeljala za 200 vagonov več tovora, kot ga zmore kljub precejšnjemu povečanju izposojenih vagonov. Spričo tako velikega izpada dohodka pa ŽTP Ljubljana velikokrat ni sposobno zagotoviti plačila poslova v skladu z zakonom o zavarovanju plačil. Krediti, ki jih podjetje prejema za premostitev težav, pa so razumljivo dragi in obresti tako še bolj bremenijo sicer že izjemno težak gospodarski položaj te naše delovne organizacije.

V ŽTP Ljubljana ugotavljajo, da bodo morali prve spodbudne rezultate lastnega programa stabilizacije gospodarjenja, kot so hitri in ceneni prevozi zelenjave iz Makedonije v Slovenijo, tako imenovan »nočni skok«, dopolniti z boljšo izkoriščenostjo osnovnih sredstev in s povečanjem produktivnosti dela. Seveda pa vsi ti notranji

ukrepi ne bodo bistveno vplivali k trajnejšemu odpravljanju vzrokov sedanjega težkega gospodarskega položaja ŽTP Ljubljana. Zato so predstavniki te delovne organizacije na zadnji skupščini samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet predlagali nekatero rešitve, s katerimi bi rešili najbolj pereče poslovne probleme do takrat, ko bo problem železniškega transporta naposled rešen na zvezni ravni.

Predstavniki ŽTP Ljubljana sodijo, da morajo pridobiti enake pogoje gospodarjenja, kot jih ima ostalo gospodarstvo, kar pomeni, da bo treba stroške infrastrukture obravnati in pokrivati ločeno od stroškov tekočega poslovanja. Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet naj bi tako prevzela skrb za zagotovitev sredstev za izgradnjo in modernizacijo prog in opreme, ŽTP Ljubljana pa bi moralo začeti tako gospodariti, da bi z ustreznimi tarifami v notranjem železniškem prometu ustvarilo dovolj velik dohodek za normalno poslovanje in za razvoj svoje transportne dejavnosti.

Za uresničitev teh ciljev so predstavniki ŽTP Ljubljana na zadnji skupščini SIS za železniški in luški promet predlagali, da bi gospodarstvo sredstva, ki jih združuje za razvoj železniških zmogljivosti do leta 1980, torej v novem srednjeročnem razdobju, namenilo za kritje obzorne amortizacije ŽTP Ljubljana. Prav tako naj bi po predlogu predstavnikov ŽTP Ljubljana podaljšali rok veljavnosti zbiranja sredstev na način, kot ga je uveljavil samoupravni sporazum za lansko leto oziroma ga določa zakon o prispevku za zagotovitev dela

sredstev za pokrivanje izpada transportnih dohodkov v železniškem prometu v letu 1975, tja do konca leta 1980, potemtakaem za prihodnjih pet let.

Tako bi zagotovili pokritje dveh tretjin letošnjih stroškov za infrastrukturo, ostali del pa bi lahko pokrili s konverzijo kreditov, z beneficiranjem obrestne mere ter z ustrezno spremembo zakona o amortizaciji. Na skupščini SIS so predstavniki ŽTP Ljubljana tudi predlagali (predlog je bil sprejet), da bi se letos sredstva za kritje stroškov infrastrukture zbirala mesečno pri tej SIS, priznavala pa ŽTP Ljubljana na osnovi dejansko opravljenih tako imenovanih reduciranih tonskih kilometrov. Doseženo je bilo tudi soglasje, da razliko med izpadlimi transportnimi dohodki in stroški infrastrukture pri ŽTP Ljubljana, ki zdaj znaša že 130 milijonov dinarjev, pokrijejo z diferenciranim povišanjem tarif.

I. V.

Zakaj sta očka in mamica glasovala za samoprispevek?

Zveza prijateljev mladine Ljubljana-Center in Svet zveze pionirjev razpisujeta tekmovanje za najboljši spis in najboljše likovno delo na temo: **Zakaj sta mamica in očka spet glasovala za samoprispevek?**

Sodelujejo lahko pionirji vseh starostnih stopenj, vodstva šol oziroma mentorji pa naj pošljejo po tri najboljša dela, risbe in spise na Zvezo prijateljev mladine Center, Komenskega 7, do 10. novembra letos.

Najboljša dela bodo nagrajena in objavljena v Dogovorih, priznanje ZPM pa bo dobil tudi pionirski odred, ki se bo prizadevno vključil v priprave na uspeh referendumov.

R. R.

Cankar v Zvezdi

Ze nekaj dni domuje tam, ves žalosten in nem, kot da bi do kraja obupal nad...

A kaj bi človek govoril

»Le čevlje sodi naj kopitar!« je pred mnogimi leti napisal umetnik slovenske besede. In nemara bi taisti stavek tudi dandanašnji prav prišel.

Ze res, da je v prehitovanju samega razstavljanja nekaj resnice, a tudi tu je najti odgovor. Več kot odgovor. Opravičilo. Prvi je razstavil Kunaver. Potem bo razstavil drugi, tretji. Ostal bo tisti, ki bo najboljši. In vrhu vsega; ne samo socialistične, tudi kapitalistične dežele, dajejo umetnikom vso možnost, da predstavljajo svoje ideje publiki. Celu vzpodbujajo jih pri tem, jim omogočajo razstave v raznih parkih in galerijah. Pri nas pa... Prejšnji teden smo gledali na TV oddajo »Gorje pametnemu« in o tem bi se dalo marsikaj reči. Slovenski ustvarjalec nima lahkih poti. Vseposod

se pred njim usipa trnje in osat. Mnogi, tudi talenti, obupajo. Ali pa je kaj presenetljivega v tem,

O vseh ostalih kritičnih poplavalah — pardon — psovkah, ki so deževale na časopisne strani, skoraj da ni mogoče najti besed. Vse tisto, kako bo Zvezda skoraj »očiščena«, ko bo odstranjena »gmo-ta«; pa tisto o škandaloznih pojavih, pa kdo ve kaj in o čem še vse... O, kaj vse je škandaloznega pri nas, pa se molči. In le komu je ubogi Cankar v Kunaverjevi upodobitvi tako zelo na poti? Ljudi je kljub »neočiščenosti« očitno pritegoval, saj je kar veliko obiskovalcev romalo na njegov neso- jenj prostor.

»Le čevlje sodi naj kopitar!«

Na kraju vsega tudi meni n dana pravica, da bi ocenjevala umetniško vrednost neke kiparske predstavitve. Lahko pa z gotovostjo trdim, da je bil škandalozen pojav, v zvezi s Kunaverjevim Cankarjem v Zvezdi, predvsem v psovkah, v žolču, v pretiranem žolču raznih podpisanih in nepodpisanih, ki so si prav s to svojo pretirano žolčnostjo, kateri je manjkala moč prepričevanja, ne-hote sami sebi postavili karakteristiko, ko so v bralcu vzbudili občutek, da je v napisanem ali kanec zavisti, ali zalogaj želje po besedičenju ali pa še kaj drugega. No, možno je tudi, da so bile besede dobronamerno izrečene, kaj-ti resnica je že starodavna, da imajo vsake oči svojega slikarja in vsaka usta svojega kuharja. A prav tako je resnica tudi v tem, da v Kunaverjevi predstavitvi Cankarjevega portreta zares ni mogoče videti špekulacije; kvečjemu riziko, saj je kipar lahko pričakoval, da ga bo narod sprejel ali zavrnil. In na to sodbo je treba počakati. Narod — večina naj ima svojo besedo. Za sodbo in ob-sodbo pa je potrebna taka utemeljilje, da to večino prepriča. Na sploh je soditi zelo lahko, težko pa je popraviti krivico. Če jo je sploh lahko.

Marta Grom